

Zakład Teorii Prawa i Doktryn Polityczno- -Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego badania naukowe oraz zajęcia dydaktyczne z zakresu historii doktryn polityczno-prawnych realizowane są w ramach Zakładu Teorii Prawa i Doktryn Polityczno-Prawnych. Ten hybrydowy charakter Zakładu podyktowany jest stosunkowo młodym wiekiem Uniwersytetu Rzeszowskiego, choć historia Zakładu sięga 1995 r., kiedy to powstając, stał się częścią struktury organizacyjnej Filii UMCS w Rzeszowie. Stąd też zarówno w przeszłości, jak i obecnie związki Zakładu z kierowaną przez prof. dr hab. Lecha Dubela Katedrą Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS są szczególnie istotne i nader ożywione.

Pierwszym Kierownikiem Zakładu był prof. dr hab. Jan Łukasiewicz, następnie dr P. Steczkowski, a obecnie jest nim dr Marcin Niemczyk. Aktualnie w Zakładzie zatrudnionych jest siedmiu pracowników naukowo-dydaktycznych: jeden profesor (prof. dr hab. G. Dobrovicova), pięciu adiunktów (dr A. Łuszczyński, dr G. Maroń, dr M. Niemczyk, dr P. Steczkowski, dr K. Zagulak) i jeden asystent (mgr T. Drozdowski).

Zadania badawcze Zakładu – zgodnie z zakresem determinowanym jego nazwą – mają charakter interdyscyplinarny i holistyczny. Badania realizowane przez pracowników Zakładu skupiają się zatem w szczególności wokół następujących obszarów naukowo-badawczych: doktryn polityczno-prawnych, teorii i filozofii prawa oraz prawa wyznaniowego. Podstawowym celem tych badań jest nie tylko teoretyczna refleksja w ramach powyżej wskazanych obszarów badawczych, ale także poszukiwanie ich współzależności z aktualną praktyką prawniczą oraz współczesnym dyskursem polityczno-prawnym. W zakresie doktryn polityczno-prawnych badania prowadzone są wokół następujących zagadnień: ideowe podstawy współczesnego konstytucjonalizmu, myśl polityczno-prawna krajów Europy Środkowo-Wschodniej, teorie elit oraz doktryny antykomunistyczne. W zakresie teorii i filozofii prawa, głównym przedmiotem badań są korelacje pomiędzy teoretyczno-prawną charakterystyką zasad prawa a praktyką prawniczą, zwłaszcza orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego. Innym ważnym obszarem badań jest wpływ pozaprawnych porządków normatywnych, takich jak np. moralność, religia, obyczaj na proces tworzenia i stosowania prawa. Dodatkowo, obecnie realizowanymi zadaniami badawczymi w tym obszarze są: formy rozumowań prawniczych oraz pozanormatywne determinanty procesu stosowania prawa. Realizowana

problematyka badawcza w obszarze prawa wyznaniowego dotyczy w szczególności prawa wewnętrznego związków wyznaniowych, zależności pomiędzy prawem stanowionym a religią oraz stosunkami państwo-Kościół.

Oferta dydaktyczna Zakładu realizowana jest na trzech kierunkach studiów (prawo, administracja, europeistyka) i obejmuje zarówno przedmioty obowiązkowe (*Historia doktryn polityczno-prawnych*, *Myśl polityczna współczesnej Europy*, *Teoria i filozofia prawa*, *Wstęp do prawoznawstwa*, *Podstawy prawoznawstwa*), jak i fakultatywne (*Historia europejskiej myśli polityczno-prawnej*, *Etyka*, *Prawo wyznaniowe w Polsce i UE*, *Prawo kanoniczne i konkordatowe*, *Kościół katolicki wobec problemów integracji europejskiej*). *Historia doktryn polityczno-prawnych* jest przedmiotem obowiązkowym dla studentów I roku studiów na kierunku prawo (w semestrze zimowym) i obejmuje na studiach stacjonarnych 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń (realizowanych w postaci tzw. debaty oksfordzkiej). Na studiach niestacjonarnych przedmiot ten realizowany jest w formie wykładu obejmującego 45 godzin.

Wśród najważniejszych publikacji (z lat 2010–2012), których autorami są pracownicy Zakładu, wymienić należy: A. Łuszczyński, M. Łuszczyńska, *What ought to be a person's relationship to society? (Polish Struggles with the Selected Problems of Philosophy of Law and Philosophy of Politics)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2011, ss. 183; A. Łuszczyński, „Česká otázka” jako idea państwowotwórcza i autostereotyp narodowy, [w:] A. Sylwestrzak, D. Szpoper, A. Machnikowska, P. Dąbrowski (red.), *Kultura i myśl polityczno-prawna*, Wydawnictwo „Arche”, Sopot 2010, s. 237–245; G. Maroń, *Zasady prawa. Pojmowanie i typologie a rola w wykładni prawa i orzecznictwie konstytucyjnym*, Wydawnictwo „Ars boni et aequi”, Poznań 2011, ss. 343; G. Maroń, *Wstęp do prawoznawstwa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2011, ss. 242; G. Maroń, *Święci patroni prawników*, Wydawnictwo „FOSZE”, Rzeszów 2011, ss. 251; G. Maroń, *Instytucja przysięgi głowy państwa w państwach europejskich*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, 2012, nr 1, s. 151–178; G. Maroń, *Ślubowanie poselskie w polskim porządku prawnym*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2012, nr 10, s. 20–40; G. Maroń, *Instytucja przysięgi Prezydenta w polskim porządku prawnym*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, 2012, nr 2, s. 159–192; G. Maroń, *Instytucja ślubowania adwokackiego w polskim porządku prawnym*, „Przegląd Prawa Publicznego”, 2012, nr 2, s. 6–18; G. Maroń, *Instytucja ślubowania sędziowskiego w polskim porządku prawnym*, „Studia Prawnicze”, 2011, nr 3–4, s. 265–292; G. Maroń, *Rozstrzygnięcie kolizji zasad prawa jako egzemplifikacja dyskrecjonalności w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, [w:] T. Stawecki, W. Staśkiewicz (red.), *Dyskrecjonalność w prawie*, LexisNexis, Warszawa 2010, s. 459–468 (współautor: K. Zagulak); G. Maroń, *Wzorzec prawa w Etymologiae św. Izydora z Sewilli jako przyczynek do rozważań nad*

cechami dobrego prawa, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego”, Seria Prawnicza, Prawo 8, Rzeszów 2009, s. 115–134; M. Niemczyk, *Inteligencja i rewolucja. Z problematyki celów rewolucji w polskiej myśli przełomu wieków*. (współautor: Lech Dubel), [w:] J. Przygodzki, M.J. Ptak (red.), *Spółeczeństwo a władza. Ustrój, prawo, idee*, Wydawnictwo Kolonia Limited, Wrocław 2010, s. 539–555; M. Niemczyk, *Śladami doktrynalnych spotkań Milovana Djilasa z Polską*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”, Sectio G, „Ius”, Vol. LVIII, z. 2, Lublin 2011, s. 43–63; P. Steczkowski, *Idea państwa w nauczaniu biskupów galicyjskich Kościoła katolickiego na początku XX wieku*, [w:] J. Przygodzki, M.J. Ptak (red.), *Spółeczeństwo a władza. Ustrój, prawo, idee*, Wydawnictwo Kolonia Limited, Wrocław 2010, s. 583–592; P. Steczkowski, *Zagrożenia rodziny w Polsce. Aspekty prawne*, [w:] M. Malikowski, S. Gałkowski (red.), *Zagrożenia dla rodziny. Europa i Polska*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego 2010, s. 136–142; P. Steczkowski, *Współpraca sędziego ze stronami w procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa niekatolików*, [w:] R. Sztuchmiller, J. Krzywkowska (red.), *Współpraca sądów ze stronami procesowymi i adwokatami*, Olsztyn 2011, s. 251–263; P. Steczkowski, *Porozumienia między przedstawicielami publicznej radiofonii i telewizji a Kościołem katolickim w Polsce*, [w:] M. Bielecki (red.), *Bilateralizm w stosunkach państwowo-kościelnych*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2011, s. 273–283.

